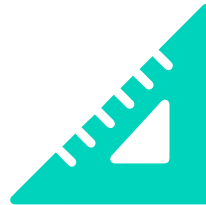
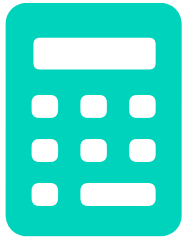
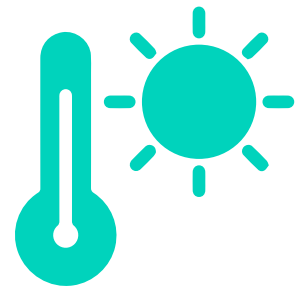

DOEK Reken maatjes

handleiding training

juni 2022

achtergrond

In Nederland zijn er 2,5 miljoen mensen die moeite hebben met taal en/of rekenen. Gebruikelijk is het om deze groep 'laaggeletterd' te noemen. Het aantal mensen dat moeite heeft met rekenen is 2,1 miljoen en hiermee groter dan het aantal mensen dat moeite heeft met taal, 1,9 miljoen. In de praktijk is er meer aandacht voor laaggeletterden dan voor laaggecijferden. Gecijferdheid is in toenemende mate van belang voor goed kunnen functioneren in onze samenleving.

Laaggecijferdheid is een duidelijk maatschappelijk probleem. Het aantal mensen dat moeite heeft met rekenen is groter dan het aantal mensen dat moeite heeft met taal, maar desondanks is er weinig aandacht voor laaggecijferden.

In de volwasseneducatie is er nog weinig aandacht voor gecijferdheid. In vergelijking met het aanbod voor basisvaardigheid taal is het aanbod voor

basisvaardigheid rekenen minimaal.

DOK werkte in samenwerking met het lectoraat Wiskundig en Analytisch Vermogen voor van Professionals van de Hogeschool Utrecht, Probiblio en de bibliotheken Oostland en Aanzet mee aan de pilot 'Gecijferdheid telt mee'. Binnen deze pilot ontwikkelde DOK een basistraining voor vrijwilligers die als rekenmaatje via het Taalhuis aan de slag gaan.

Op dit moment is er nog geen voorbeeld van een methodiek of een (landelijke) aanpak die speciaal is ontwikkeld voor rekenmaatjes die ook direct kan worden ingezet voor de doelgroep laaggecijferdheid.

DOK ontwikkelde een nieuw aanbod voor de basisvaardigheid rekenen; een bestaande succesvolle methodiek (taalmaatje) nu ook ingezet voor de basisvaardigheid rekenen.

doel van de training

De training heeft als doel vrijwilligers handvatten aan te reiken om mensen die moeite hebben met gecijferdheid te helpen en ondersteunen.

opbouw van de training

De training bestaat uit een aantal peilers.

- ▶ **Theorie** - wat is gecijferdheid en hoe herken je het?
- ▶ **Ervaren** - wat is de attitude van de vrijwilliger ten aanzien van rekenen?
- ▶ **Didactiek** - hoe begeleid je iemand met problemen met gecijferdheid?

voor wie is de training?

De training is ontwikkeld voor vrijwilligers die interesse hebben in de begeleiding van mensen die moeite hebben met gecijferdheid. Het heeft de voorkeur deze training te geven aan vrijwilligers die reeds een basistraining voor taalvrijwilligers hebben gevolgd. In de training 'Rekenmaatjes' wordt namelijk gerefereerd aan didactische uitgangspunten van de 'Taalmaatjes' training, zoals bijvoorbeeld het VUT (Vooruitkijken, Uitvoeren, Terugkijken)- model. Bijkomend voordeel is dat de taalvrijwilliger meteen de nieuwe vaardigheden m.b.t. gecijferdheid kan inzetten in zijn of haar taalmaatjestrject.

onze ervaringen

DOK heeft deze training gedurende de pilot periode (juni 2021- juli 2022) twee keer gegeven aan in totaal 25 vrijwilligers. De training wordt door de vrijwilligers als leerzaam ervaren. Vaak is het een eye-opener voor vrijwilligers om te horen dat laaggecijferdheid bestaat. Men staat er niet bij stil dat er zoveel mensen in Nederland zijn die in het dagelijks leven moeite hebben met cijfers. Het begrip ‘gecijferdheid’ is vaak nieuw voor vrijwilligers. Sommigen ervaren zelf een weerstand bij rekenen, maar als men hoort dat het gaat om ‘functioneel rekenen’ (rekenen in dagelijkse situaties) dan verdwijnt vaak die weerstand en staat de vrijwilliger meer open om ook het rekenen te adresseren in een taalcontact.

De vrijwilligers willen graag helpen. Dat leidt er soms toe dat zij te dicht bovenop het rekenproces van de vragers zitten. Het is raadzaam in de training veel aandacht te besteden aan het voeren van een goed rekengesprek en de vrijwilliger te leren dat zij iemand het beste helpen door goede vragen te stellen in plaats van het over te nemen en snel de goede antwoorden te geven.

Wat de vrijwilligers als prettig ervaren is dat de trainer veel voorbeelden geeft uit eigen ervaringen. Vertel als trainer wat je eigen ervaring is en wat je zoal hebt gezien en meegemaakt op het gebied van rekenen.

materiaal

Tijdens de training maken we gebruik van de map Basishulp Rekenen met Succes van Stichting Lezen en Schrijven. Dit is de map waar in de training naar wordt verwezen. Daarbij worden de Succesboekjes Rekenen van Stichting Lezen en Schrijven ingezet. Tenslotte heeft DOK rekentassen ontwikkeld. De tassen zijn gemaakt per thema. Denk bijvoorbeeld aan boodschappen doen, klok kijken en reizen. Deze tassen kunnen in de bibliotheek door de vrijwilliger worden gebruikt tijdens het rekencontact. In de tassen zitten praktische materialen, zoals oefengeld, rekenmachine, weegschaal en oefenklok. Het zijn doorzichtige tassen, zodat je direct kunt zien wat erin zit. De tassen zijn gelabeld met het thema. Op deze labels staat ook de inhoud van de tas (zie Labels Rekentassen). De thema's zijn: Afspraken maken, Boodschappen doen, Klussen, Koken, Naar de dokter en Reizen.

Verder heeft DOK geïnvesteerd in rekenspellen die ook door de vrijwilliger kunnen worden ingezet. Het is raadzaam tijdens de training de spellen en

de materialen uit te stallen en tijd te maken om deze gezamenlijk te bekijken en te bespreken hoe in te zetten.

oefenen

In de training is veel ruimte voor de vrijwilligers om te oefenen door middel van een rollenspel. Op deze manier maakt de vrijwilliger kennis met het materiaal en krijgt zo een goed beeld van wat het betekent om iemand te begeleiden die laaggecijferd is.

nodig

- ▶ Digibord/beamer/laptop
- ▶ Flipover met stiften
- ▶ Internet t.b.v. filmpjes
- ▶ Ruitjespapier, potloden
- ▶ Succesboekje “Klussen in huis” of een ander Succesboekje over Rekenen
- ▶ Mappen Stichting Lezen en Schrijven
- ▶ Rekenspelletjes
- ▶ Thematassen Rekenen

bijlagen

- ▶ Powerpoint Presentatie Training Rekenmaatjes
- ▶ Aantekeningen slides Presentatie Training Rekenmaatjes
- ▶ Labels Rekentassen

bronnen

- ▶ “Basishulp rekenen bij Succes!”, Stichting Lezen en Schrijven
- ▶ “Het belang van rekenen en gecijferdheid in een leven lang ontwikkelen”, Kees Hoogland
- ▶ “Rekengesprekken voeren”, Jarise Kaskens
- ▶ “Rekengesprekken voeren, Handelingsmodel en drieslagmodel inzetten”, Petra Husmann-Verweij

veel plezier!

Wil je deze handleiding gaan afdrukken? Wees zuinig met papier en print dubbelzijdig.